

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**BURFAŞ BURSA PARK BAHÇE SOSYAL VE
KÜLTÜREL HİZMETLER TURİZM ÖZEL YURT
İŞLETMECİLİĞİ İNŞAAT BASIN YAYIN İLAN
MATBAACILIK REKLAMCILIK SANAYİ
TİCARET ANONİM ŞİRKETİ**

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
7.	DENETİM BULGULARI.....	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	3
--	---

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Belediye Tarafından Devredilen Bazı Taşınmazların Şirket Yönetim Kurulunca İhalesiz Olarak Kullandırılması
2. Hurdaya Ayrılan Demirbaşlar İçin Hurda Kaydı Yapılmaması
3. İstisna Kapsamında Yapılacak Alımlar İçin Usul ve Esasların Belirlenmemesi
4. İstisna Kapsamında Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması
5. İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması
6. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
7. Vadesinde Tahsil Edilemeyen Alacaklar İçin Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Bursa Burfaş Park Bahçe Sosyal ve Kültürel Hizmetler, Turizm, Özel Yurt İşletmeciliği, İnşaat, Basın Yayın, İletişim, Matbaacılık, Reklam Sanayi Ticaret Anonim Şirketi (BURFAŞ A.Ş.), Bursa Büyükşehir Belediyesi adına fuarlar düzenlemek ve park işletmek amacıyla 18 Şubat 1992 tarihinde Bursa Fuarcılık Anonim Şirketi olarak kurulmuş olup; Bursa Büyükşehir Belediyesi Şirketidir.

Şirket; esas olarak yiyecek içecek hizmeti veren kafeterya ve restoran işletilmesi işi ile iştigal etmektedir. Şirketin başlıca amacı;

Yurt içinde ve dışında, her sınıf ve türlü restoran, kafeterya, büfe, çay bahçesi, çay ocağı, pastane tabldot yemek üretim ve satış tesisleri, diğer gıda satışının yapılabileceği tesisleri; inşa etmek, devralmak, devir etmek, kiralamak, kiraya vermek, satın almak, işletmek ve işlettirmek; her türlü tabldot yemek üretim ve satışının pazarlamasını, dağıtımını yapmak; toplu yemek ve catering hizmetleri düzenlemek; konusu ile ilgili alet, edevat, makine, cihaz ve tesisleri satın almak, satmak, kiralamak kiraya vermek;

Toplu organizasyonlar, kültürel şenlikler, kültürel, ticari, eğitim amaçlı organizasyonları yapmak ve düzenlemek, konusu ile ilgili her türlü eğitim organizasyonu yapmak, eğitim danışmanlığı hizmeti vermek; her çeşit, marka ve model motorlu kara nakil vasıtalarını almak, satmak, kiralamak ve kiralama hizmetlerinde bulunmak, alım satım ve kiralama işleri ile ilgili her türlü komisyonculuk ve aracılık hizmetlerini yapmak;

Yurt içinde ve yurt dışında gerek ticari gerek kamu yararı maksadı ile her türlü otopark, katlı otopark işletmek, işlettirmek, kiralamak, kiraya vermek, işletme hakkını devir almak, devir etmek, satın almak veya satmak, her türlü otopark işletim/otomasyon sistemi kurmak, kurdurmak, kiraya vermek, kiralamak, satın almak, satmak;

Her türlü, otel motel, hostel, her sınıf restoran, kamping, tatil köyü ve benzeri turizm tesislerini inşa etmek, devralmak, kiralamak, satın almak ve bu tesisleri işletmek ve işlettirmek; bunun yanı sıra turizm konusunda turizm işletmeciliği, acentelik ile turizm ile sınırlı hava kara ve deniz yolu taşımacılığı yapmak yukarıda sözü geçen tesislerin inşası ve tıbbi ve sınai ürünlerin imaline ve ticaretine imkân hazırlayan her türlü makina, motorlu motorsuz araç, alet ve edevatın ve bu ürünlerle ilgili tesislerin alım ve satımını yapmaktır.

BURFAŞ A.Ş. kamu hukukuna ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsil yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, tüzel kişi ortaklıklarını temsilen 9 üyeden oluşmaktadır.

Şirketin idari birimleri; İdari İşler Müdürlüğü, Finans ve Mali İşler Müdürlüğü, Teknik İşler Müdürlüğü, Denetim ve Raporlama Müdürlüğü, Tesisler Koordinatörlüğü ile Atatürk Kongre Kültür Merkezi (A.K.K.M) Koordinatörlüğünden oluşmaktadır. Şirketin üst yönetici Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısıdır.

Şirketin toplam çalışan sayısı 2023 yılı sonu itibarıyla 289'dur. 2023 yılı itibarıyla çalışanların 75'i kadın, 214'ü erkek olup bunların 28'i ilköğretim, 96'sı ortaöğretim, 96'sı lise, 27'si ön lisans, 39'u lisans ve 3'ü lisansüstü mezundur. Şirket çalışanları; 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortaları Kanunu hükümlerine tabidir.

1.3. Mali Yapı

BURFAŞ A.Ş'nin nominal sermaye tutarı 108.978.820,00 Türk Lirası olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Bursa Büyükşehir Belediyesi, şirketin %99,89 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2023 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Bursa Büyükşehir Belediyesi	108.858.942,65	99,89
Nilüfer Belediyesi	119.877,35	0,11

Şirket; restoran, sosyal tesis, kültür merkezi, matbaa, otopark ve diğer sosyal alanların işletilmesi veya işlettilmesi ile iştigal etmektedir. Şirket, 2023 yılı içerisinde Bursa Büyükşehir Belediyesinin gençlik, kültür ile turizm ve tanıtma organizasyonları ihalelerini almıştır.

Gelir tablosu incelendiğinde; 2023 yılında, 2022 yılına göre şirketin dönem net karının nominal olarak arttığı görülmektedir. Bursa Büyükşehir Belediyesinden alınan ihaleli işlerin artması, şirket gelirlerinin artışında önemli bir etkidir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2022 yılı aktif toplamı 14.008.700,00 TL'yi veya net satışları toplamı 28.016.300,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2023 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Şirket, 29.07.2017 tarihli ve 30138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (56) Sıra no.lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS' de öngörülen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki

temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından yasal zorunluluk bağlamında bu Kanun ve ikincil mevzuat ile öngörülen iç kontrol sistemi ile ilgili olarak değerlendirme yapılmamıştır.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir*" hükmü ile şirketlerde iç kontrol sisteminin bir unsuru olan denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan, bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir.

Aynı Kanun'un 378'inci maddesinde ise; "*Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır*" denilmektedir.

Kanun'un 366'ncı ve 378'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması bir zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Ancak Kanun'un 378'inci maddesinde belirtildiği üzere denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulması zorunludur.

6102 sayılı Kanun'un anılan maddeleri uyarınca Şirket Yönetim Kurulu tarafından

uzman bir “komite” kurulması ve bu “komite” tarafından değerlendirme raporu hazırlanması hususunda herhangi bir zorunluluk bulunmadığından, bir iç kontrol birimi kurulmamış ve bu bağlamda Şirket’in iç kontrol sistemine ilişkin bir değerlendirme yapılmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

BURFAŞ A.Ş. 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve şirket tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediye Tarafından Devredilen Bazı Taşınmazların Şirket Yönetim Kurulunca İhalesiz Olarak Kullanılması

Büyükşehir Belediyesi tarafından 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 26’ncı maddesi kapsamında ihalesiz olarak Belediye Şirketine devredilen bazı taşınmazların, şirket yönetim kurulu kararı ile üçüncü kişilere kullanıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; genel bütçeye dâhil idareler, özel bütçeli idareler, özel idare ve belediyelerin kiralama işlemlerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği ifade edilmiştir.

5216 sayılı Kanun’un “Şirket kurulması” başlıklı 26’ncı maddesinde; Büyükşehir

belediyelerinin mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebileceği; ya da bu yerleri belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebileceği, ancak bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri halinde ise 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; Büyükşehir Belediyesi tarafından 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında yüzde elliden fazla hissedarı olduğu BURFAŞ A.Ş'ye devredilen 4 adet taşınmazın, şirket yönetim kurulu kararı ile üçüncü kişilere kullandırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; söz konusu taşınmazların yönetim kurulu kararı ile üçüncü kişilere kullandırılmasının gerekçeleri açıklansa da bu taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde kullandırılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, Belediyenin mülkiyetinde olup 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında Belediye Şirketine ihalesiz olarak devredilen yerlerin, Şirket tarafından 2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ihale ile kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Hurdaya Ayrılan Demirbaşlar İçin Hurda Kaydı Yapılmaması

Kullanım olanağı kalmadığı için hurdaya ayrılan demirbaşlar için elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklar kaydı yapılmadığı görülmüştür.

I Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Genel Tebliği'ne göre; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı çeşitli nedenlerle işletmede kullanılmama ve satış olanaklarını yitiren stoklar ve diğer duran varlıkların izlendiği hesaptır. Söz konusu varlıklar ilgili buldukları varlık hesaplarından çıkarılarak bu hesaba alınır; elden çıkarıldıklarında ise bu hesap kapatılır.

Yapılan incelemede; Şirkete ait 65 adet demirbaşın hurdaya ayrıldığı, hurdaya ayrılan demirbaşların satıldığı ancak söz konusu demirbaşlar hurdaya ayrıldığı ve hurda olarak satıldığı 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, kullanım olanağı kalmayan demirbaşların fiili durumunun muhasebe kayıtlarında gösterilmemesine neden olmaktadır.

Bu itibarla, Mezkur Tebliğ hükümleri uyarınca kullanım olanağı kalmadığı için hurdaya ayrılan demirbaşların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: İstisna Kapsamında Yapılacak Alımlar İçin Usul ve Esasların Belirlenmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (g) bendinde yer alan istisna hükmüne göre alım yapan Şirket'in bu alımlarına ilişkin usul ve esaslarını belirlemediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesi ile Kanun kapsamında yer alan idareler sayılmış ve sayılan idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği belirtilmiştir. Kanun'un 3'üncü maddesinde ise ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri dışında bu Kanun'a tabi olmayan ve istisna kabul edilen alımlar sayılmıştır.

Söz konusu maddede istisnalar bentler halinde sayıldıktan sonra bu bentlerde sayılan alımların ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç Kanun'a tabi olmadığı hükme bağlanmıştır. Söz konusu maddenin (g) bendinde; *"2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüz milyar Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımları,"* istisna kapsamında değerlendirilmiştir.

Kanun'un yasaklar ve cezalarla ilgili hükümleri, 58'inci ile 61'inci maddelerinde düzenlenmiş bulunmaktadır. Kanun'un 60'uncü maddesinin son fıkrasında, *"5'inci maddede belirtilen ilkelere ve 62'nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır"* düzenlemesi yer almaktadır.

Kanun'un 60'uncü maddesinin atıfta bulunduğu 5'inci maddesinde ise idarelerin, bu Kanun'a göre yapacakları ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu; aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale

edilemeyeceği, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, 3'üncü maddeye göre istisna tutulan alımlarla ilgili olarak, 4734 sayılı Kanun'da esas ve usullerin belirlenmesine ilişkin emredici bir düzenleme bulunmamasına rağmen, Kanun'un temel ilkelerine, yasaklayıcı ve cezai nitelikteki hükümlerine, ayrıca 62'nci maddede yer alan hususlara uyulması zorunluluğu doğmakta ve bu kapsamda temin edilecek ihtiyaçlar için esas ve usul belirlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Diğer taraftan, 4964 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki; "4734 sayılı Kanunun 3'üncü ve geçici 4'üncü maddelerinde bu Kanunla yapılan değişikliklerden dolayı hazırlanması ve yürürlüğe konulması gereken esas ve usuller, bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren otuz gün içinde hazırlanır ve yürürlüğe konulur. Bu düzenlemelerin yayımlanmasına kadar idareler, 4734 sayılı Kanun'un bu Kanunla değiştirilmeden önce yürürlükte bulunan 3'üncü ve geçici 4'üncü maddeleri gereği hazırlanan ve yürürlüğe konulan esas ve usulleri uygulamaya devam ederler" ifadesi ile 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesine göre istisna tutulan alımlarla ilgili esas ve usullerin belirlenmesine cevaz verilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup istisna kapsamında yapılan alımlarda usul ve esasların belirlenmesi için gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

İstisna kapsamında yapılacak alımlarla ilgili usul ve esasların, 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerini, yasaklama ve ceza hükümlerini kapsayacak şekilde hazırlanıp Şirket'in yetkili kurullarında görüşülerek yürürlüğe konulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 4: İstisna Kapsamında Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

Şirket tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesi uyarınca istisna kapsamında yapılan alımlarda yasaklılık teyidinin yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; kuruluşların yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli bu maddede (2023 yılı için 66.224.498,00 TL) belirtilen limiti aşmayan üretim ve ana faaliyet konusu ile ilgili mal ve hizmet alımları, Kanundan istisna tutulmuştur. 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teyit işlemleri" başlıklı 30'uncu maddesinin 30.5'inci bendinde; 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi uyarınca istisna kapsamında yapılan

alımlarda ihale üzerinde kalan isteklilerin de ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını Kamu İhale Kurumundan teyit ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere kuruluşların 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamında ve belirtilen parasal limit dâhilinde yapacakları mal ve hizmet alımlarında da yasaklılık teyidinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirket tarafından 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarında herhangi bir yasaklılık teyidinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; bulgu konusu hususa iştirak edilmiş olup gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; kamu ihalelerinin 4734 sayılı Kanun'da belirlenen ilkelere uygun olarak yapılmasını sağlamak, idarelerin zararına sebep olunmasını önlemek, işlerin zamanında ve düzenli olarak yapılmasını gerçekleştirmek amacıyla, isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını teyidi önem arz etmektedir. Şirket tarafından 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamında ve belirtilen parasal limit dâhilinde yapılan alımlarda alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumundan teyit ettirilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 5: İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

Şirket bünyesinde çalışan işçilere, bir yılda yasal limit olan 270 saatin üzerinde fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Fazla çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinin sekizinci fıkrasında fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin onbirinci fıkrasında, fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağını çıkarılacak yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir. Bu hükme dayanarak çıkarılan İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde de, "*Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir. Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat, yarım saati aşan süreler ise bir saat sayılır.*" denilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükümlerine göre bir işçinin fazla çalışma süresinin bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olmaması gerekirken, yapılan incelemede Şirket personeli olan 75 işçiye ikiyüzyetmiş saatin üzerinde toplam 30668 saat fazla mesai yaptırıldığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, anılan mevzuat hükümleri ile belirlenmiş olan fazla çalışma süresi üst sınırının aşılması hususuna Şirket yönetimi tarafından özen gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirkette çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanunun 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57'nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59'uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı

maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2023 yılında 1.683-TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirkette görev alan bir işçinin 418 gün, 4 işçinin 100 gün ve üzerinde, 3 işçinin 90 gün ve üzerinde, 2 işçinin 80 gün ve üzerinde, 6 işçinin 60 gün ve üzerinde birikmiş izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları karşılığında işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderler ortaya çıkacaktır.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 7: Vadesinde Tahsil Edilemeyen Alacaklar İçin Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

Şirketin süresi içinde tahsil edilemeyen ticari alacaklarına gecikme faizi tahakkuk ettirilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ticari İşlerde Faiz" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca ticari işlerde sözleşmenin tarafları, gecikme faizi alınmasını ve uygulanacak faiz oranını sözleşmede serbestçe belirleyebilirler.

Aynı Kanun'un 1530'uncu maddesinde; "(2) Ticari işletmeler arasında mal ve hizmet tedariki amacıyla yapılan işlemlerde, alacaklı, kanundan veya sözleşmeden doğan tedarik borcunu yerine getirmiş olmasına rağmen, borçlu, gecikmeden sorumlu tutulamayacağı hâller hariç, sözleşmede öngörülmüş bulunan tarihte veya belirtilen ödeme süresinde borcunu ödemezse, ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşer...(7) Bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde uygulanacak faiz oranını ve alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası her yıl ocak ayında ilan eder." denilmektedir

Yukarıdaki hükme istinaden; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca 01.01.2023 tarihinden itibaren mal ve hizmet tedarikinde alacaklıya yapılan geç ödemelerde uygulanacak temerrüt faiz oranı %11,75, alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarı ise 800,00.-TL olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan; tekdüzen muhasebe sistemimiz tahakkuk esasına dayanmaktadır. Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi uygulamasında mali işlem ve olayların ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan ve şirket açısından sözleşmeye bağlı bir alacak haline gelen gecikme faizi tutarlarının asıl alacak gibi nakit akışına bağlı olmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 2023 yılı içinde ve öncesinde Şirket faaliyetlerinden dolayı tahakkuk ettirilen toplam 1.616.651,39 TL ticari alacak için borçluları tarafından temerrüde düşülmüş olmasına rağmen söz konusu alacaklar için faiz tahakkuk ettirilmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin vadesinde tahsil edemediği alacaklarına faiz işletmemesi Şirket menfaatlerine uygun düşmemektedir. Türk Ticaret Kanunu esaslarına göre, kar amacı güderek faaliyet göstermekte olan Şirketin temerrüde düşmüş alacakları için sözleşme hükümleri temelinde gecikme faiz oranının belirlenmesi ve hesaplanan faiz tutarlarının da tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereği olarak muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>